

Bijlage: het financiële vertrekpunt

Een gezonde en toekomstbestendige basis voor onze gemeente betekent ook een goede financiële positie van de gemeente Brummen. Om de keuzes die in de volgende hoofdstukken worden voorgelegd goed te kunnen duiden, wordt in deze bijlage het financiële perspectief gegeven van de gemeente Brummen vanuit de huidige situatie.

Jaarrekening 2014 & bestuursrapportage 2015

Het jaar 2014 is afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 1.296.000. Op basis van het bestaande beleid wordt dit saldo toegevoegd aan de algemene vrije reserve (AVR), waardoor deze reserve minder negatief is geworden en de totale algemene reserves een klein positief saldo vertoont. Voor een deel is het positieve resultaat het gevolg van incidentele effecten en productie die naar 2015 worden doorgeschoven. Waar sprake is van structurele effecten zijn deze meegenomen in de eerste bestuursrapportage (Burap) 2015 en het herziene meerjarige perspectief 2016-2019. In de volgende tabel wordt de reservepositie getoond per 31-12-2014 inclusief het bestemde positieve resultaat 2014 dat aan de algemene vrije reserve is toegevoegd.

Reserves <i>Bedragen x € 1.000</i>	Saldo 31-12-14
Algemene reserves	
Weerstandsreserve	€ 3.097
Algemene vrije reserve	-€ 2.919
<i>Totaal algemene reserves</i>	€ 178
Bestemmingsreserves	
	€ 4.878
Totaal eigen vermogen	€ 5.056

Tabel 1 - Reservepositie per 31-12-2014

Mede vanwege doorgeschoven activiteiten vanuit 2014 vertoont het jaarresultaat 2015 een negatief beeld van circa € 500.000. Dit betekent een negatieve ontwikkeling van de voorgaande tabel.

Bijgewerkte uitkomsten 2016 t/m 2019

In oktober 2014 is de programmabegroting 2015 door de gemeenteraad vastgesteld, inclusief een meerjarig perspectief t/m het jaar 2018. Sinds de vaststelling van deze begroting zijn er allerlei ontwikkelingen geweest in het bestaande beleid die het meerjarig perspectief beïnvloeden, zoals de uitkomst van de jaarrekening 2014 en de eerste Burap 2015. Op basis hiervan is het volgende geactualiseerde meerjarige beeld opgesteld:

Nr.	Bedragen x € 1.000	2016	V/N	2017	V/N	2018	V/N	2019	V/N
Uitkomst vastgestelde programmabegroting 2015-2018		-506	V	-440	V	-502	V	0	N
Effect doorrekening bestaande begroting 2015 op basis van meest recente gegevens en inzichten		98	N	-188	V	-179	V	-823	V
Nieuw meerjarig perspectief		-408	V	-628	V	-681	V	-823	V

Tabel 2 – Geactualiseerd meerjarig perspectief

Het jaarlijkse effect van de doorrekening is beduidend minder dan 1% van de totale begroting. De bijstelling is het gevolg van een groot aantal ontwikkelingen dat zich heeft voorgedaan in de periode augustus 2014 (afsluiting begroting 2015) en april 2015.

Een aantal kenmerkende onderwerpen:

- a) Voor de bekostiging van de ontwikkelingen in de kern Eerbeek is in 2016 een budget opgenomen van € 165.500 en in 2017 € 15.000;
- b) De taakstelling op Delta van € 50.000 is gezien de huidige afspraken binnen de GR niet haalbaar. Voor de begroting betekent dit een structureel nadeel van € 50.000 vanaf 2015 (1^e Burap 2015);
- c) Als gevolg van het toegenomen aantal bijstandsgerechtigden is rekening gehouden met een hogere bijdrage van de gemeente van € 83.000 vanaf 2016;
- d) Voor het project 'hogere waarden' woningen Eerbeek-Zuid is voor 2016 rekening gehouden met een budget van afgerond € 66.000. Dit project was oorspronkelijk voorzien voor 2014;
- e) In het licht van de dalende rentestand is de toevoeging aan de risicovoorziening bouwgrondexploitatie met 0,5% verlaagd tot 3,5%. Voor 2016 betekent dit een voordeel van € 121.000, oplopend tot € 163.000 vanaf 2019;
- f) Vanwege onvoldoende marktwerking kon een eerder ingecalculerde besparing bij het onderhoud van de groenvoorzieningen niet worden gerealiseerd. Dit is een structureel nadeel vanaf 2015 à € 20.000 (1e Burap 2015);
- g) De lagere huuropbrengsten rond de kinderopvang betekenen een structureel nadeel voor de begroting van afgerond € 41.000;
- h) Indien nodig worden budgetten jaarlijks geïndexeerd voor inflatie. Voor de periode t/m 2019 is gerekend met een correctie van 0,6% per jaar. In de begroting 2015 werd nog uitgegaan van een correctie van 1,7%. Hier staat een nadelig effect tegenover, omdat ook de belastingtarieven met een lager inflatiepercentage zijn gecorrigeerd;
- i) Herberekening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de meest recente gegevens en circulaires (december 2014).

Een aantal (laatste) ontwikkelingen

In de vorige paragraaf zijn de op dit moment bekende ontwikkelingen opgesomd, vanaf de jaarstukken 2014 t/m de raming voor het jaar 2019. De gemeente opereert echter in een dynamische, voortdurend veranderende omgeving. De volgende ontwikkelingen zijn nog niet in het cijferwerk meegenomen:

- a) De laatste informatie vanuit het Rijk, via de Meicirculaire 2015, over het gemeentefonds;
- b) Risico's van oplopende kosten bij de Veiligheidsregio NOG., mede naar aanleiding van het feit dat Brummen bij de herijking van het cluster Openbare Orde en Veiligheid bij de voordeelgemeenten lijkt te behoren;
- c) De financiële gevolgen van de laatste afspraken over Elzenbos;
- d) De toekomst van het werkvoorzieningsschap Delta Zutphen;
- e) De komende jaren worden door het Rijk een aantal kortingen doorgevoerd op de 3D-budgetten. Daarnaast loopt nog een traject van objectivering. Op dit moment wordt ervan uitgegaan dat de effecten hiervan binnen de beschikbare uitgavenbudgetten kunnen worden opgevangen;
- f) In de financiële doorkijk is geen rekening gehouden met belastingverhogingen, anders dan de inflatiecorrectie. Hierin is eventueel nog een substantiële kans te benutten. Het betreft de mogelijkheid om precariorechten te heffen. Als hiervoor wordt gekozen, dan resulteert dit structureel in (minimaal) circa € 400.000 per jaar. De te verwachten prijsverhoging richting voor de inwoners zou opgevangen kunnen worden door bijvoorbeeld jaarlijks af te zien van de inflatiecorrectie op de OZB. Of deze mogelijkheid blijft bestaan is mede afhankelijk van de besluitvorming rond het raadsvoorstel over de vaststelling van een "algemene verordening ondergrondse infrastructuur".

Ontwikkeling lokale lasten

Onroerende-zaak belastingen

Op basis van het bestaande beleid van jaarlijkse correctie voor inflatie is de opbrengst voor de OZB voor de jaren 2016 t/m 2019 verhoogd met een jaarlijkse percentage van 0,6%. Dat is beduidend lager dan voorgaande jaren. Oorzaak hiervan is de sterk gedaalde inflatie in afgelopen periode. De opbrengst OZB stijgt hierdoor met rond de € 21.000 per jaar.

Afvalstoffenheffing

Bij deze heffing is 100% kostendekking uitgangspunt. Op basis van de huidige inzichten betekent dit voor de jaren 2016 t/m 2018 een jaarlijkse daling van de tarieven met 5% en voor 2019 met 3%. Bij de berekening is nog geen rekening gehouden met de eventuele effecten van het uitvoeringsplan 'Van afval naar grondstof' dat inmiddels in procedure is gebracht.

Rioolrechten

Ook bij de rioolrechten is 100% kostendekking het uitgangspunt. De huidige kostenontwikkeling in de komende jaren geeft aan dat de volgende tariefsverhoging moeten worden doorgevoerd om het uitgangspunt te blijven handhaven. Onder andere met inzet van de beschikbare 'voorziening rioolrechten'. Verhoging:

- 2016: 3%
- 2017: 6,5%
- 2018: 2%
- 2019: 1%

Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De effecten daarvan zijn nog niet beschikbaar en daarom ook niet verwerkt in bovengenoemde ontwikkeling van de tarieven.

Samenvatting financiële positie

In de volgende tabel een overzicht van hoe de algemene reserves zich gaan ontwikkelen op basis van de nu bekende inzichten.

Aard van de reserve bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2014	Saldo 31-12-2015	Saldo 31-12-2016	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2019
Algemene reserves						
Weerstandsreserve	€ 3.097	€ 3.097	€ 3.097	€ 3.097	€ 3.097	€ 3.097
Algemene vrije reserve	-€ 4.215	-€ 3.419	-€ 3.011	-€ 2.383	-€ 1.703	-€ 880
Nog te bestemmen rekeningsresultaat 2014	€ 1.296	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
<i>Totaal algemene reserves</i>	€ 178	-€ 322	€ 86	€ 714	€ 1.394	€ 2.217

Tabel 3 – Samenvatting financiële positie

Taakstelling en financieel belang kerntakendiscussie

Uit tabel 1 kan worden afgelezen dat de positieve begrotingsresultaten in de komende jaren bijdragen aan de reserveontwikkeling zoals deze in tabel 3 is opgenomen. Twee belangrijke kanttekeningen moeten daarbij worden gemaakt:

- 1) Het is onwenselijk om het vormgeven van nieuw beleid pas vanaf 2020 op te pakken;
- 2) Het gepresenteerde vooruitzicht t/m 2019 is mede gebaseerd op een nog in te vullen taakstelling op de organisatie in brede zin van structureel € 344.000.

Mede hierom is het van groot belang dat de kerntakendiscussie wordt gevoerd en een structurele extra impuls geeft aan het herstel van het eigen vermogen en het creëren van ruimte voor nieuw beleid. Verder is in het bestuursprogramma en de programmabegroting 2015 is afgesproken dat 5% van de begrotingsomvang 2014 wordt vrijgemaakt om sneller een positieve reservepositie te creëren en om ruimte te maken voor nieuw beleid. Met de kerntakendiscussie zijn richtingen in kaart gebracht voor een structurele nieuwe balans tussen ambities, middelen en de organisatie. Er moet een echte omslag worden gemaakt naar het principe 'geld volgt beleid'. Deze Perspectiefnota biedt de mogelijkheid om deze discussie aan te gaan en keuzes te maken. Op de mogelijkheden voor het structureel invullen van de taakstelling op de organisatie, wordt in dit document nader ingegaan, inclusief het beeld van komende natuurlijke momenten vanwege het vertrek van meerdere medewerkers in de komende jaren.